

від ефективності організації управлінської роботи на окреслених вище етапах, яку досить складно через те, що суб'єкти ринкового господарювання діють в умовах невизначеності та ризику.

Література:

1. Фатхутдинов Р.А. Стратегический менеджмент / Фатхутдинов Р.А. ; 7-е издание.– М: Издательство «Дело»: Академия народного хозяйства при Правительстве Российской Федерации, 2005. – 448с.

2. Колпаков В.М. Теория и практика принятия управленческих решений / Колпаков В.М.: Учеб. Пособие. – К.: МАУП, 2004. – 504 с.

3. Василенко В. А., Ткаченко Т. І. Стратегічне управління підприємством. – Вид. 2-ге, виправл. і доп. За ред. Василенка В. О. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 400 с.

УДК 657: 65.012.32 (043.3/5)

Піріді Ю.В., магістр,
Голубка Я.В., к.е.н., старший викладач кафедри маркетингу,
Мукачівський державний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

В даний час підприємництво представляє найважливішу сферу ринкової економіки. Розвиток та ефективне функціонування підприємств означає наявність робочих місць, швидкий оборот товарних ринків, поява незалежних джерел доходів у чималій частини економічно активного населення, і, як наслідок, зниження соціальних навантажень на бюджет держави.

Сучасний етап розвитку підприємництва передбачає новий підхід до інформаційного забезпечення його системи управління, яка визначає ефективність господарювання, головна роль в якому відводиться раціональній організації системи бухгалтерського обліку в залежності від особливостей функціонування економічних суб'єктів та мінливості кризових економічних умов. За даними бухгалтерського обліку формується переважна кількість усієї інформації щодо діяльності підприємства, яка забезпечує аналітичну частину в прийнятті управлінських рішень. Якість і достовірність облікової інформації залежить від ефективності організації бухгалтерського обліку на підприємстві, саме тому проблеми організації облікових процесів в сучасних умовах господарювання набули такої важливості та актуальності.

Проблеми ефективної організації бухгалтерського обліку в системі управління підприємства не раз ставали об'єктом уваги українських вчених – фахівців в галузі фінансового та управлінського обліку. Зокрема, на увагу заслуговують наукові доробки М. І. Бондаря, Ф.Ф. Бутинця, М.Т. Білухи, А.М. Герасимовича, С.Ф. Голова, Е.В. Калюги, Н. М. Малюги, М.Ф. Огійчука, В.В. Сопко, Л.К. Сука та інші. Проте, незважаючи на ґрунтовність дослідження означеної теми, на увагу заслуговують окремі аспекти теоретичного та практичного характеру в галузі формування облікової інформації в системі прийняття управлінських рішень.

Метою дослідження виступає аналіз теоретичних та практичних проблем організації бухгалтерського обліку в системі управління підприємством. Визначена мета передбачає виконання наступних завдань: визначити основні принципи організації бухгалтерського обліку; розглянути погляди різних вчених на методи організації бухгалтерського обліку на підприємстві; наголосити на основних вимогах до захисту обліково-аналітичної інформації.

Система бухгалтерського обліку підприємства – це складна структура, призначення якої забезпечувати оперативними та аналітичними даними зовнішніх та внутрішніх

користувачів з метою здійснення управління керівництвом в сучасних мінливих умовах. Бухгалтерський облік повинен бути організований згідно потреб підприємства, вимог законодавчих та нормативних актів, а також повинен вирішувати в повній мірі поставлені завдання [2, с. 48]. Ефективна діяльність підприємства неможлива без якісної організації бухгалтерського обліку, оскільки саме від її належної роботи залежить прибутковість суб'єкта господарювання.

Основні принципи організації бухгалтерського обліку викладено у Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», однак організацію обліку необхідно здійснювати і із врахуванням вимог ефективності та злагодженості. Загальні принципи організації бухгалтерського обліку можна викласти наступним чином (рис. 1).

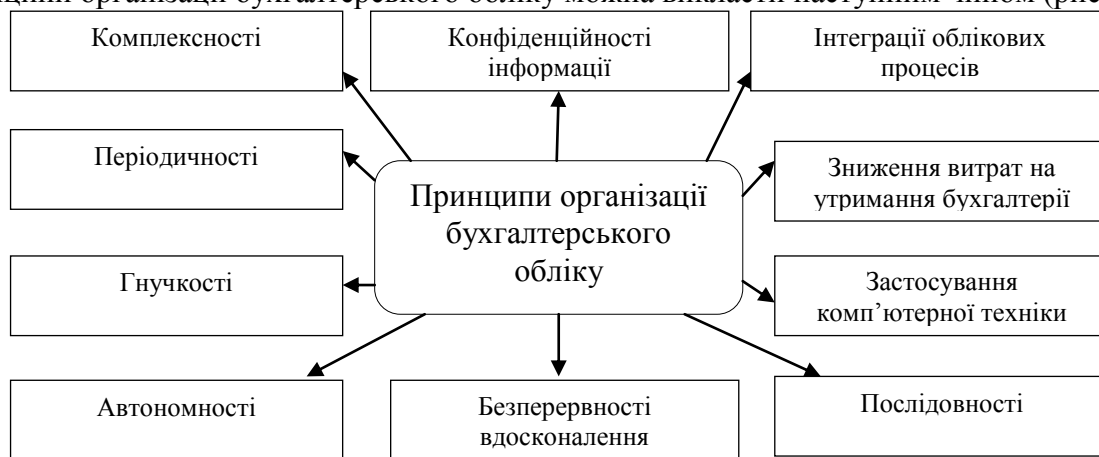

Рис. 1. Загальні принципи організації бухгалтерського обліку [5, с. 114]

Погляди на поняття організації обліку різні вчені розглядають по різному – деякі фахівці розуміють його як явище, процес, об'єкт в системі функції управління, інші вчені розглядають організацію обліку – як виконання функцій, цілей та завдань. Відомий фахівець в галузі обліку професор Ф. Ф. Бутинець пропонує розуміти організацію обліку як безперервну діяльність управлінського апарату підприємства по створенню та удосконаленню облікової системи з метою оперативного забезпечення інформацією зовнішніх та внутрішніх користувачів. Тобто Ф.Ф. Бутинець наголошує на тому, що облік є система. За думкою С.В. Івахненкова, організація бухгалтерського обліку повинна розглядатися у двох аспектах: як систему, і як особливу структуру – бухгалтерію, яка є кінцевим результатом організації діяльності підприємства [за 3, с. 28]. Безумовно, облікова система підприємства – це частина загальної інформаційної системи підприємства, яка надає можливість достовірно відобразити діяльність підприємства, сформулювати інформацію про фінансовий та майновий стан, здійснити аналіз фінансової і господарської діяльності для прийняття управлінських рішень та контролінгу.

Також треба зауважити, що сьогодні все частіше підприємства використовують систему обліку для виконання стратегічних завдань – тобто шляхом синтезу фінансової, управлінської та іншої інформації формують базу для прийняття ефективних рішень на підприємстві. Для максимальної ефективності функціонування системи бухгалтерського обліку обов'язково необхідно враховувати його організаційну структуру та специфіку діяльності [4, с. 30].

Стосовно окремих питань щодо організації системи обліку обов'язково необхідно мати на увазі фактори, які на неї впливають, і в першу чергу такі, що властиві саме конкретному суб'єкту господарювання. Чинники, що впливають на організацію обліку, бувають як суб'єктивні, так і об'єктивні.

До суб'єктивних чинників належать організаційна та правова форма господарювання, форма власності, галузева специфіка, податкова система, специфіка та обсяги діяльності, чисельність працівників, технічні умови діяльності, матеріально-технічне забезпечення обліково-аналітичної роботи, а також рівень професіоналізму працівників бухгалтерської служби, умови праці, інформаційні потреби управлінського

апарату для обґрунтування та прийняття рішень. До об'єктивних чинників належать рівень розвиненості національної економіки, ступінь демократизації суспільства, інтегрованість економіки певної країни до світового ринку та додержання вимог міжнародних інститутів щодо стандартизації обліку та звітності [5, с. 162].

Для одержання максимально змістовної, об'єктивної облікової інформації, яка буде сприяти зростанню управлінської функції, необхідна адаптація бухгалтерського обліку до особливостей підприємницької діяльності.

Окремо треба зауважити на такому аспекті облікової інформації як комерційна таємниця. Власник облікової інформації (юридична особа), яка є комерційною таємницею має право коректувати правила обробки облікової інформації та визначати перелік осіб, які можуть користуватися, розпоряджатися, володіти та мати доступ до таємниці, а також змінювати умови щодо збереження складових таємниці.

За умови дотримання певних заходів щодо організації бухгалтерського обліку, юридична особа матиме право на правовий захист інформації, а також це дозволить значно підвищити відповідальність персоналу бухгалтерської служби, зберегти майно підприємства, яка є його власністю [1, с. 5].

Таким чином, організуючі обліковий процес, обов'язково необхідно передбачити реалізацію функцій управління та обліку і способи їх взаємодії. Якщо не врахувати ці нюанси, це може привести до суттєвого зниження оперативності процесу управління підприємством та погіршити фінансовий стан підприємства. Головним документом, що закріплює положення організації обліку є облікова політика підприємства.

Отже, в процесі дослідження систематизовано та узагальнено наукові підходи до розуміння поняття «організація бухгалтерського обліку». Треба зазначити, що серед науковців присутня неоднозначність у визначенні цього поняття. Узагальнюючи думки вчених щодо тлумачення вищезазначеного поняття, можна вивести наступну дефініцію. Організація бухгалтерського обліку – це сукупність дій, що має наукове обґрунтування, і за умови конання яких найбільш ефективно та раціонально здійснюється збір, обробка та зберігання облікової інформації, що забезпечує контроль за ефективним використанням майна підприємства та надання користувачам достовірної якісної інформації для прийняття управлінських рішень.

В процесі аналізу праць українських учених встановлено, що різні вчені виділяють різну кількість, ранжування та склад принципів організації бухгалтерського обліку. Принципи організації бухгалтерського обліку повинні виходити з загальної стратегічної мети діяльності підприємства і визначатись ними самостійно з урахуванням усього дерева цілей розвитку підприємства, а отже – кожне окреме підприємство має самостійно визначати власні принципи організації бухгалтерського обліку на основі принципів, закріплених на законодавчому рівні.

Література:

1. Голов С. МСФЗ в Україні: шляхом спроб і помилок / Голов С. // Бухгалтерський облік і аудит. – 2012. – №3. – С. 3 – 12.
2. Дикий А.П. Необхідність дотримання принципів організації бухгалтерського обліку з метою збереження майна підприємств / Дикий А.П. // Міжнародний збірник наукових праць. – 2009. – №1(16) – С. 47 – 56.
3. Капучак І.О. Систематизація принципів організації обліку та складання фінансової звітності / І.О. Капучак, А.В. Хмелевська // Вісник Хмельницького національного університету. – 2009. – №2. – т.1 – С. 26 – 30.
4. Кузнецова С. Технологія організації бухгалтерського обліку з урахуванням специфіки суб'єктів господарювання // Бухгалтерський облік і аудит. – № 6. – 2008. – С. 29 - 33.
5. Садовська І. Б. Бухгалтерський облік. / І. Б. Садовська, Т. В. Божидарнік, К. Є. Нагірська. – К. : Центр учбової літератури, 2013. – 688 с.